

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af bekendtgørelse om en energipark ved Eggebæk Plantage i Aabenraa Kommune

Baggrund

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i samarbejde med relevante statslige myndigheder, landets kommuner og VE-branchen identificeret en række potentielle arealer til energiparker rundt om i Danmark. Det er arealer, der er indmeldt af kommuner og virksomheder. Energiparkerne udpeges i bekendtgørelser med ophæng i Lov om statsligt udpegede energiparker (Lov nr. 614 af 11. juni 2024). Et af de potentielle arealer ligger ved Eggebæk Plantage i Aabenraa Kommune, og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har gennemført en miljøvurderingsproces med henblik på at udstede en bekendtgørelse til at udpege arealet til en energipark. Miljøvurderingen er gennemført, idet bekendtgørelsen fastlægger rammer for projekter, der er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 3a.

Bekendtgørelse om en energipark ved Eggebæk Plantage i Aabenraa Kommune fastsætter, at et areal ved Eggebæk Plantage er en energipark, og at den er udpeget med henblik på at fremme opstilling af solcelleanlæg. Bekendtgørelsen træder forventeligt i kraft medio januar 2025. Området udgør samlet cirka 409 hektar, og arealerne benyttes i dag overvejende til landbrug.

Med baggrund i lov om statsligt udpegede energiparker skaber bekendtgørelsen bedre rammer for etablering af en solcellepark i området. Konkret medfører udpegningen af et område som energipark en række lempelser af krav fra gældende lovgivning.

I henhold til miljøvurderingslovens § 13 stk. 2 skal myndigheden udarbejde en sammenfattende redegørelse for:

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

De fire punkter behandles i det nedenstående.

Integration af miljøhensyn i bekendtgørelsen

Det er Plan- og Landdistriktsstyrelsens (herefter PLST) vurdering, at udarbejdelsen af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsen for en energipark ved Eggebæk Plantage har medvirket til, at relevante miljømæssige forhold er blevet afklaret tilstrækkeligt i løbet af processen, samt at miljørapportens konklusioner har bidraget til at sikre, at bekendtgørelsen ikke strider mod nationale miljømæssige interesser.

Miljørapporten har vurderet sandsynlige miljøpåvirkninger ved realisering af bekendtgørelsen ud fra et detaljeringsniveau, der modsvarer bekendtgørelsens detaljeringsniveau. Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser om placering, type, højde, ydre fremtræden, mv. af solcelleanlæg eller om adgang, hegn, korridorer eller andre bestemmelser om området. Disse forhold fastlægges i den efterfølgende kommunale planlægning eller i den konkrete projektudvikling. Mjørapporten af bekendtgørelsen er derfor foretaget på et overordnet niveau ud fra eksisterende viden.

Miljørapportens vurderinger afspejler, at det udpegede areal ved Eggebæk Plantage grundlæggende, er et fornuftigt sted at etablere en energipark, og at realiseringen af en energipark ved Eggebæk Plantage vil medføre en fremgang i vedvarende energiproduktion i Aabenraa Kommune. Mjørapporten viser, at der er en række sandsynlige negative påvirkninger, som blandt andet vil afhænge af den konkrete energiparks udformning, placering og størrelse. Det er især landskab, kulturarv, natur, materielle goder og befolkning, som sandsynligvis vil blive påvirket negativt. Det fulde overblik er vist i tabel 1.

Når der den efterfølgende kommunale planlægning og projektudvikling fastlægges mere konkrete rammer og detaljer om energiparken, vil der være krav om mere detaljerede miljøvurderinger. I den sammenhæng kan det vise sig, at vurderinger af miljøpåvirkninger fra energiparken kan være væsentlige. Mjørapporten for bekendtgørelsen er derfor ikke en garanti for, at der ikke senere i processen kan vise sig at være uhensigtsmæssige miljøpåvirkninger.

Miljøparameter	Sandsynlig påvirkning
Landskab	
Ændring af landskabets karakter	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af skovbyggelinje	Ikke-væsentlig, begrænset negativ
Kulturarv	
Påvirkning af fortidsminde	Ikke-væsentlig, ubetydelig
Påvirkning af fortidsminde beskyttelseslinje	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Jordbund	
Jordens karakter	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Klima	
Klimapåvirkning	Væsentlig positiv
Vand	
Reduceret tilførsel af pesticider og næringstilførsel til målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Reduceret tilførsel af pesticider og næringstilførsel til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmitning af miljøfarlige forurenende stoffer til målsatte vandløb.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmitning af miljøfarlige forurenende stoffer til målsatte søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmitning af miljøfarlige forurenende stoffer til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmitning af PFAS til målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Risiko for afsmitning af PFAS til grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning ved reduceret fordampningsevne for målsatte vandløb, søer og kystvande.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning ved reduceret fordampningsevne for grundvandsforekomster.	Ikke-væsentlig*
Påvirkning af grundvand ved spild og uheld	Ikke-væsentlig*
Biologisk mangfoldighed	
Påvirkning af Natura 2000-områder	Ikke-væsentlig**
Påvirkning af bilag IV-arter	Ikke-væsentlig**
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved anlægsstøj	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved trafik og gravearbejde	Ikke-væsentlig, begrænset negativ
Påvirkning af beskyttede naturtyper ved midlertidig grundvandssænkning	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af øvrige rødlistede og frede arter på grund af menneskeskabte strukturer	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser og fredskovarealer	Ikke-væsentlig, moderat negativ

Påvirkning af fredskovsarealer ved arealinddragelse	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Påvirkning af rødlistede fuglearter ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Påvirkning af øvrige rødlistede og frede arter ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Påvirkning af beskyttede naturtyper ved ændret drift	Ikke-væsentlig, moderat positiv
Materielle goder	
Ejendomme	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Luftfart	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Befolkning	
Gener for naboer (lys og refleksioner)	Ikke-væsentlig, moderat negativ
Menneskers sundhed	
Påvirkning af stressniveau fra støj	Ikke-væsentlig, begrænset negativ

Tabel 1. Oversigt over bekendtgørelsens sandsynlige påvirkninger på de enkelte miljøemner.

* markerer, at væsentlighedsvurderingen er udført ud fra Vandrammedirektivets vurderingsparametre, mens ** markerer, at væsentlighedsvurderingen er udført ud fra Habitatdirektivets vurderingsparametre.

Vurderingen af bekendtgørelsens påvirkninger omfatter vurdering af kumulative påvirkninger, og det er især realiseringen af andre energiparker i området, som kan have en kumulativ virkning med energiparken ved Eggebæk Plantage. De kumulative påvirkninger af miljøemner er medtaget i vurderingen af miljøemner vist i tabel 1.

Behandling af miljørapporten og udtalelser fra offentlighedsfasen

Miljørapportens konklusioner og udtalelser fra offentlighedsfasen har indgået i udarbejdelsen af de endelige formuleringer af bekendtgørelsen. Høringssvar relateret til bekendtgørelsen er behandlet i et særskilt høringsnotat, som er/vil være tilgængelig på høringsportalen.dk. I det følgende gennemgås de høringssvar, som omhandler miljørapporten.

Aabenraa Jægerråd under Danmarks Jægerforbund har sendt bemærkninger og anbefalinger baseret på Danmarks Jægerforbunds retningslinjer for solcelleanlæg. De peger på 8 anbefalinger for at bibeholde og øge dyrelivet i området. Det indebærer blandt andet anbefalinger om, at der ikke etableres tætte hegn omkring anlægget og at der etableres faunapassager med en bredde på mindst 20 meter langs naturlige ledelinjer. Aabenraa Jægerråd anbefaler desuden yderligere undersøgelser af bilag IV arter.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen kvitterer for anbefalingerne og forudsætter, at yderligere undersøgelser af bilag IV vil ske i overensstemmelse med reglerne i den efterfølgende kommunale planlægning og i forbindelse med tilladelse til konkrete projekter.

Erhvervsflyvningens Sammenslutning bemærker, at det udpegede areal er placeret tæt ved Kruså-Padborg flyveplads. Erhvervsflyvningens Sammenslutning vurderer, at rapportens angivelse af forholdene omkring flyvepladsen er relevante og ønsker, at der i det videre arbejde tages hensyn til flyvepladsens funktionsmuligheder.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen forudsætter, at der i det videre arbejde tages hensyn til flyvepladsens funktionsmuligheder.

En borger bemærker, at der er et fredet område 200 meter fra det udpegede område i udkastet til bekendtgørelse, og at Fredningsnævnet ikke står registreret på den officielle høringsliste som berørt myndighed, hvilket der undres over og opfordres til.

Det fredede område 200 meter syd for det udpegede område er behandlet i rapportens afsnit 13.2, og det vurderes ikke at blive påvirket af realiseringen af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer. I forhold til høring af Fredningsnævnet bemærker Plan- og Landdistriktsstyrelsen, at alle interesserede har haft mulighed for at indgive høringssvar i den offentlige høring af udkast til bekendtgørelse, herunder det nævnte fredningsnævn. Det bemærkes, at relevante nationale myndigheder har været inddraget i den tværministerielle screening af arealet, hvor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (tidligere Miljøstyrelsen) med ansvar for fredede områder er hørt. Yderligere skal det bemærkes, at det forventes, at relevante interessenter vil blive hørt i den senere kommune- og lokalplanlægning.

To borgere har indsendt et høringssvar, hvor de bemærker, at det bør sikres, at solcellerne ikke udleder PFAS, zink og bly til målsatte vandløb. Derudover oplyses det, at der i 2024 er observeret hvide storke, der søgte efter føde, og et ynglende tranepar i området, som er udpeget til energipark. Det bemærkes, at indhegning af energiparken vil påvirke normale vildtpassager for klovbærende dyr, hvilket vil medføre fare for trafikanter på de omkringliggende veje. Desuden fratages vildtet deres daglige opholdssteder og veksler i området til energipark, hvilket kan medføre skader på de omkringliggende marker og skove. Plan- og Landdistriktsstyrelsen kvitter for oplysningerne. Der fremgår ikke information om ynglende traner indenfor det udpegede areal i databaser fra arter.dk, naturbasen eller DOFbasen. Det fremgår dog på DOFbasens atlas III, at der er ynglende traner i omkringliggende områder. Traner yngler primært i næringsfattige vådområder som tørvemoser, rørsumpe og ellesumpe, og da det udpegede areal hovedsageligt er udgjort af dyrkede marker og natur i ringe til dårlig tilstand, vurderes det usandsynligt at arten yngler på området. Hvid stork er ikke registreret på det udpegede areal siden 2016 ifølge databaserne fra arter.dk, naturbasen og DOFbasen. På Broderup Mark nordøst for det udpegede areal blev der i 2022 observeret fouragerende stork. Oplysningerne ændrer ikke på miljørapportens konklusioner, men bør medtages i den efterfølgende kommunale planlægning for området.

En af naboerne til det udpegede areal har indsendt et høringssvar, hvor de blandt andet bemærker, at en realisering af en energipark vil ændre landskabets karakter væsentlig negativt, påvirke rekreative muligheder negativt, og at de forventer et større økonomisk tab på deres ejendomsværdi end 10,5%. De bemærker, at landskabet i området er præget af tekniske anlæg, også syd for grænsen, og derfor ikke kan tåle flere tekniske anlæg. De ser også kritisk på en lempelse af bestemmelserne om skovbyggelinjen, da det vil ændre landskabets karakteristika i forhold til skoven og skovbrynet. Høringssvaret oplyser, at flere marker i området drives økologisk. Desuden ønsker naboerne en bedre belysning af, hvordan støj fra Padborg Park samt Vesterbæk Motocross Club vil kunne blive reflekteret eller forstærket af solcellepanelerne. Endelig frygter naboerne støjgener og sætningsskader på deres hus som følge af trafik på Dambækvej i anlægsfasen i realiseringen af energiparken.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen kvitterer for oplysningerne og bemærker, at økologisk landbrugsdrift i området ikke forværrer påvirkningerne ved realiseringen af en energipark. I forhold til påvirkningen af ejendomsværdier henviser Plan- og Landdistriktsstyrelsen til værditabsordningen, der giver bygherre pligt til at yde erstatning for et eventuelt værditab som følge af opstilling af et solcelleanlæg nær beboelsesejendomme, hvis værditabet som følge af et solcelleanlægs opførelse vurderes at overstige 1% af beboelsesejendommens værdi. Ejere inden for en afstand af 200 meter fra et solcelleanlæg har desuden mulighed for at sælge ejendommen til opstilleren, hvis der er et tilkendt værditab på over 1 %. Der er på bekendtgørelsens overordnede niveau ikke udført støjberegninger eller trafikberegninger, da beregningerne vil afhænge af de konkrete valg om placering og design af energiparken. Plan- og Landdistriktsstyrelsen forudsætter, at refleksion af støj for motocross-anlægget og påvirkninger fra trafik vil medtages i den efterfølgende kommunale planlægning og i forbindelse med tilladelse til konkrete projekter i det omfang, det er relevant at belyse.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen er i løbet af høringsperioden blevet opmærksom på, at det vil være hensigtsmæssigt at tilføje en bestemmelse i bekendtgørelsen om, at realisering af lavbundsarealer indenfor det udpegede areal ikke strider mod bestemmelserne om realisering af en energipark. Herved sikres der mulighed for, at området samtidig kan anvendes som lavbundsarealer og til placering af solceller. Realiseringen af lavbundsarealer kan blandt andet påvirke klima, biologisk mangfoldighed og jordbund. Plan- og Landdistriktsstyrelsen vurderer på baggrund af miljørapportens vurderinger og erfaringer fra øvrige lavbundsprojekter, at tilføjelsen af bestemmelsen om at muliggøre lavbundsarealer ikke giver anledning til øvrige væsentlige påvirkninger, end de påvirkninger, der er beskrevet i miljørapporten. Påvirkninger ved realiseringen af lavbundsarealer i området forudsættes vurderet i forbindelse med den konkrete planlægning og tilladelse af konkrete projekter.

På baggrund af drøftelser i høringsperioden er der tilføjet en bestemmelse i bekendtgørelsen, som vil sikre, at den kommunale planlægning *skal* varetage hensyn til minimumsafstande fra solcelleanlæg til omkringboende. Bestemmelsen vil supplere de generelle regler om planlægning for solcelleanlæg i bekendtgørelse nr. 440 af 3. maj 2024 om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land. Plan- og Landdistriktsstyrelsen vurderer på baggrund af miljørapportens vurderinger og erfaringer fra øvrige solcelleprojekter, at tilføjelsen af bestemmelsen om minimumsafstande sandsynligvis vil reducere de beskrevne negative påvirkninger af befolkningen, menneskers sundhed og materielle goder. Da tilføjelsen af bestemmelsen således er en begrænsning af de sandsynlige negative påvirkninger i en realisering af energipark og ikke giver anledning til øvrige væsentlige påvirkninger, giver tilføjelsen af bestemmelsen ikke anledning til at ændre i miljørapporten.

Det er Plan- og Landdistriktsstyrelsens vurdering, at drøftelser i høringsperioden, tilføjelser af bestemmelser, og høringssvarene ikke giver anledning til at ændre miljørapporten. Den endelige version af miljørapporten kan findes på EA Hub.

Behandling og vurdering af alternativer

I miljørapporten sammenlignes de sandsynlige påvirkningerne ved realiseringen af bekendtgørelsen for en energipark ved Eggebæk Plantage med den forventede udvikling, hvis en energipark ikke realiseres. Det kaldes 0-alternativet eller referencescenariet. Der har ikke været behandlet eller vurderet andre alternativer.

Hvis der ikke etableres en energipark, vil der ikke ske samme fremgang i vedvarende energiproduktion i Aabenraa Kommune, og der vil ikke være samme bidrag til at reducere drivhusgasser i energisystemet. I stedet vil lokalområdet fortsætte sin udvikling indenfor de nuværende planmæssige rammer og den generelle samfundsudvikling i området. Det vil i overvejende grad være landbrugsdrift.

Sammenlignet med 0-alternativet, vurderes bekendtgørelsen at tilvejebringe de politisk ønskede bidrag til at reducere drivhusgasudledningen.

Overvågning af væsentlige indvirkninger på miljøet

Ifølge miljøvurderingsloven skal der oplistes et overvågningsprogram af de væsentlige indvirkninger på miljøet.

I miljørapporten er det udelukkende den sandsynlige påvirkning af klimaet, der vurderet væsentlig, og det vurderes, at overvågning af bekendtgørelsens sandsynlige væsentlige indvirkninger på klimaet kan ske som led i Energistyrelsens opgørelser over vedvarende energiproduktion i Danmark. Der etableres derfor ikke en særskilt overvågning af bekendtgørelsens sandsynlige væsentlige indvirkninger.

Der kan i den efterfølgende kommunale planlægning og tilladelse til projekter vise sig behov for anden overvågning.

Konklusion

Den sammenfattende redegørelse afslutter processen med at miljøvurdere bekendtgørelsen om en energipark ved Eggebæk Plantage i Aabenraa Kommune. Redegørelsen har vist, at miljøvurderingen har været en del af formuleringen af bekendtgørelsen, herunder hvorledes indkomne høringssvar er taget i betragtning. Der er i processen tilføjet en bestemmelse om lavbundsarealer i bekendtgørelsen, der muliggør at lavbundsarealer kan etableres indenfor det udpegede areal til energipark samt tilføjet en bestemmelse om afstandskrav til solceller til bekendtgørelsen.